

Інститут економіки і менеджменту

Освітня програма (спеціалізація):

Економіка бізнесу

(код 051/0821)

Спеціальність:

Економіка

(код 051)

Галузь знань:

Соціальні та поведінкові науки

(код 05)

Перелік дисциплін для вступу на навчання за освітньою програмою підготовки магістр

- **Економіка підприємства**
- **Економіка праці та соціально-трудова відносини**
- **Економіка та організація інноваційної діяльності**
- **Організація виробництва**
- **Стратегія підприємства**

Дисципліна: Економіка підприємства

Розділ 1. Теорії підприємств і підприємницька діяльність суб'єктів господарювання

§ 1. Поняття: місія, цілі та напрямки діяльності підприємства. Законодавча база функціонування підприємства. Статут підприємства

§ 2. Основні теорії та моделі підприємств

§ 3. Поняття, принципи та передумови підприємницької діяльності. Види, типи та форми підприємництва. Сучасні форми організації бізнесу та взаємодії його учасників

Розділ 2. Види підприємств та їх організаційно-правові форми

§ 1. Класифікація видів підприємств за різними ознаками та її практичне значення

§ 2. Поняття та види господарських товариств

§ 3. Інтеграційні форми підприємств та організацій

Розділ 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємства

§ 1. Ринок, основні функції ринкової системи. Види ринків за різними структурізаційними ознаками. Інфраструктура ринку

§ 2. Закриті та відкриті системи. Поняття зовнішнього середовища, фактори впливу, та їх взаємопов'язаність. Поділ на мікро- та макросередовище, чинники мікро- та макросередовища, їх складові

Розділ 4. Структура та управління підприємством

§ 1. Структура підприємства. Типи та види організаційної структури, склад, взаємодія, підпорядкованість її елементів та зв'язки між ними

§ 2. Види, типи та чинники формування виробничої інфраструктури

§ 3. Функції, методи, та принципи управління підприємством

Розділ 5. Ринок і продукція

§ 1. Програма діяльності підприємства та підходи до її розробки

§ 2. Сутнісна характеристика продукції, її класифікація та вимірники. Натуральні та вартісні показники виробничої програми та їх взаємозв'язок. Визначення середньорічної величини незавершеного виробництва

§ 3. Сутність факторного аналізу зміни обсягів виробництва

§ 4. Напрямки асортиментної політики підприємства. Стратегія й тактика маркетингу на підприємстві

Розділ 6. Планування діяльності підприємства

§ 1. Предмет, мета і об'єкти прогнозування. Методи прогнозування

§ 2. Сутність, принципи та методи планування на підприємстві. Види планування. Стратегічне планування. Бізнес-планування

§ 3. Державне економічне регулювання діяльності суб'єктів господарювання та його форми

Розділ 7. Персонал підприємства, продуктивність та оплата праці

§ 1. Поняття персоналу, його склад та кваліфікаційні характеристики, поділ за професіями і кваліфікацією. Показники руху кадрів та оцінка втрат підприємства внаслідок їх плинності

§ 2. Продуктивність праці та методи її розрахунку та чинники зростання

§ 3. Нормування праці на підприємстві

§ 4. Планування чисельності промислово-виробничого персоналу

§ 5. Оплата праці, її принципи, види, форми та системи. Оплата праці керівників, спеціалістів і службовців. Склад фонду оплати праці підприємства

Розділ 8. Капітал підприємства

§ 1. Основний капітал підприємства та його складові

§ 2. Склад та структура основних виробничих фондів (ОВФ) підприємства. Групування основних фондів. Види вартості ОВФ. Зношення ОВФ та його види

§ 3. Економічна сутність амортизації ОВФ та методи її нарахування

§ 4. Система показників ефективності відтворення та використання ОВФ

§ 5. Суть та види оренди основних засобів

§ 6. Сутність, склад та структура оборотних коштів підприємства. Джерела формування оборотних коштів

§ 7. Показники оборотності оборотних коштів та шляхи прискорення їх обігу

§ 8. Нормування оборотних коштів на підприємстві. Нормування витрат матеріальних ресурсів та планування потреби в них. Показники використання матеріальних ресурсів

§ 9. Види нематеріальних активів підприємства (об'єкти інтелектуальної та промислової власності: винаходи, промислові зразки, корисні моделі, товарні знаки, знаки обслуговування, інформаційні технології та програмні продукти; права виключного користування та інші нематеріальні ресурси: «ноу-хау», раціоналізаторські пропозиції, найменування місця походження товару, гудвіл фірми тощо). Особливості патентно-ліцензійної діяльності

Розділ 9. Інвестиційні ресурси

§ 1. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності. Джерела фінансування інвестицій

§ 2. Поняття інвестиційного проекту та основні етапи його впровадження

§ 3. Теоретичні основи дисконтування. Показники оцінки ефективності та доцільності реалізації інвестиційного проекту

Розділ 10. Інноваційні процеси

§ 1. Поняття інновацій та інноваційної діяльності. Класифікація інновацій. Життєвий цикл інновацій та її основні етапи

§ 2. Науково-технічний прогрес (НТП), його форми та пріоритетні напрями

§ 3. Оцінка економічного ефекту від впровадження нових прогресивних технологій

Розділ 11. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства

§ 1. Сутність та управління технічним розвитком підприємства. Техніко-технологічна база підприємства. Поняття технології та види технологічних змін. Критерій вибору найкращої технології та його обґрунтування. Критерій необхідності припинення експлуатації застарілої техніки

§ 2. Поняття та види виробничої потужності підприємства. Фактори впливу на величину виробничої потужності

§ 3. Методичні засади оцінювання величини виробничої потужності. Показники рівня використання виробничих потужностей

§ 4. Ресурсне забезпечення виробничої програми діяльності підприємства

Розділ 12. Організація виробництва та забезпечення якості продукції

§ 1. Сутність та завдання організації виробничої діяльності підприємства. Структура та принципи організації виробничого процесу. Виробничий цикл та методи організації виробництва. Сучасні форми організації виробництва. Поняття та види інфраструктури підприємства

§ 2. Поняття та показники оцінки якості. Управління і контроль якості продукції підприємства. Стандартизація і сертифікація продукції, її форми та системи

§ 3. Оптимізація рівня якості та її контроль. Економічна ефективність підвищення якості продукції підприємства

Розділ 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції

§ 1. Поняття витрат підприємства та собівартості продукції. Класифікація витрат підприємства

§ 2. Групування витрат за економічними елементами та статтями калькуляції

§ 3. Віднесення непрямих витрат на собівартість продукції (послуг)

§ 4. Види собівартості продукції та її структура

§ 5. Оцінка рівня витрат підприємства та шляхи зниження собівартості його продукції

Розділ 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

§ 1. Поняття, функції, види цін на продукцію підприємств. Цінова політика підприємства, фактори впливу на її формування

§ 2. Визначення обсягу беззбиткової роботи підприємства. Методи ціноутворення

§ 3. Поняття прибутку і доходу. Фактори, що впливають на величину прибутку

§ 4. Особливості оподаткування підприємств

§ 5. Види доходів підприємства. Види прибутку підприємства та формування чистого прибутку

§ 6. Розподіл чистого прибутку. Дивідендна політика підприємства

§ 7. Показники прибутковості підприємства та продукції

Розділ 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація

§ 1. Сутність і тенденції організаційного розвитку підприємств. Основні риси підприємств майбутнього. Мережеподібні, віртуальні та інші різновиди нових організаційних форм підприємств

§ 2. Сутність трансформації, її види, напрями та форми. Реструктуризація підприємств

Розділ 16. Економічна безпека та антикризова діяльність підприємства

§ 1. Поняття фінансового стану підприємства та необхідність його оцінювання. Основні показники фінансового стану підприємства. Шляхи покращення фінансового стану підприємства

§ 2. Фінансова криза та антикризове управління на підприємстві

Література

1. Економіка підприємства : теорія і практикум : навч. посіб. / за ред. доц. Н.Г. Міценко, доц. О.І. Ященко. – Львів : Магнолія-2006, 2008. – 688 с.

2. Бойчик І.М. Економіка підприємства : навч. посіб. / І.М. Бойчик. – К., 2007. – 478 с.

Дисципліна: Економіка праці та соціально-трудова відносини

Розділ 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни «Економіка праці та соціально-трудова відносини»

§ 1. Праця і соціально-трудова відносини як предмет наукового економічного дослідження

Розділ 2. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва

§ 1. Соціально-економічна сутність праці та її функції

§ 2. Зміст і характер праці

Розділ 3. Соціально-трудова відносини як система та механізм її функціонування

§ 1. Соціальна сутність соціально-трудова відносин

§ 2. Чинники формування соціально-трудова відносин

§ 3. Характеристика відтворення населення та ресурсів для праці

Розділ 4. Соціальне партнерство

§ 1. Засади соціального партнерства

§ 2. Поняття та сутність соціального партнерства

Розділ 5. Організація праці: регулювання робочого часу і міри праці

§ 1. Методи вивчення затрат робочого часу

Розділ 6. Продуктивність та ефективність праці

§ 1. Сутність продуктивності та ефективності праці

§ 2. Показники виміру продуктивності праці

Розділ 7. Сутність вартості робочої сили

§ 1. Функції зарплати

§ 2. Доходи населення та джерела їх формування

Розділ 8. Політика доходів та регулювання заробітної плати

§ 1. Доходи населення та джерела їх формування

Розділ 9. Ринок праці та його регулювання

§ 1. Поняття ринку праці в економічній системі, його сутність

§ 2. Елементи ринку праці

Розділ 10. Соціально-трудова відносини зайнятості

§ 1. Економічна і соціальна сутність зайнятості

§ 2. Види зайнятості та безробіття

Розділ 11. Моніторинг соціально-трудова сфери

§ 1. Сутність і завдання моніторингу

§ 2. Основні напрями моніторингу

Розділ 12. Зарубіжний досвід соціально-трудова відносин

§ 1. МОП

§ 2. Цілі і основні напрями діяльності МОП

Література

1. Законодавство України про працю. Збірник законодавчих і нормативних актів. – К. : Атака, 2010. – 944 с.
2. Богиня Д.П. Основи економіки праці : навч. посіб. / Д.П. Богиня, О.А. Грішнова. – К. : Знання-Прес, 2008. – 313 с.

Дисципліна: Економіка та організація інноваційної діяльності

Розділ 1. Інновації: становлення та сучасні тенденції розвитку. Сутнісна характеристика інноваційних процесів

- § 1. Поняття та види інновацій
- § 2. Поняття та напрямки інноваційної діяльності
- § 3. Суб'єкти та об'єкти інноваційної діяльності
- § 4. Життєвий цикл інновації
- § 5. Державне регулювання інноваційної діяльності

Розділ 2. Інноваційна політика фірми. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства і продукції.

- § 1. Основні складові інноваційної політики підприємства
- § 2. Поняття та види інноваційних стратегій
- § 3. Загальна послідовність розробки інноваційної стратегії
- § 4. Вибір оптимальної інноваційної стратегії
- § 5. Інноваційний потенціал підприємства та методи його оцінювання
- § 6. Види зношення основних засобів
- § 7. Форми відтворення основних засобів
- § 8. Оцінювання техніко-організаційного рівня виробництва
- § 9. Планування технічного розвитку підприємства

Розділ 3. Оцінка економічної ефективності впровадження заходів з нової техніки

- § 1. Поняття технології
- § 2. Види технологічних змін
- § 3. Критерії вибору найкращої технології
- § 4. Критерії доцільності припинення експлуатації застарілої техніки
- § 5. Розрахунок економічного ефекту від впровадження нової техніки, від впровадження матеріало- та енергозберігаючих технологій та від впровадження більш довговічної техніки

Розділ 4. Система управління інноваційними процесами

- § 1. Мета та завдання інноваційного менеджменту
- § 2. Економічні, адміністративні та соціально-психологічні методи управління інноваційними процесами, інноваційними програмами та проектами
- § 3. Організація процесів розробки та впровадження інновацій
- § 4. Інноваційні обґрунтування у бізнес-плануванні
- § 5. Управління процесом реалізації інноваційних проектів
- § 6. Організація взаємодії виконавців
- § 7. Завдання ресурсного забезпечення
- § 8. Особливості науково-технічного прогнозування

Розділ 5. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій

- § 1. Поняття інноваційного підприємства
- § 2. Інноваційні центри. Технополіси. Технологічні парки
- § 3. Інноваційні бізнес-інкубатори
- § 4. Зарубіжний досвід організації впровадження інновацій
- § 5. Інноваційна інфраструктура

Розділ 6. Управління ризиком та фінансування інноваційних процесів

- § 1. Чинники ризику інноваційної діяльності
- § 2. Методи оцінки та управління ризиком інноваційної діяльності

- § 3. Страхування, диверсифікація ризиків
- § 4. Особливості фінансування інноваційної діяльності
- § 5. Організація венчурного фінансування

Розділ 7. Комплексна оцінка ефективності інноваційної діяльності фірми

- § 1. Особливості ціноутворення на інноваційну продукцію. Методи ціноутворення
- § 2. Критерії оцінки ефективності інноваційної діяльності фірми. Методи оцінки
- § 3. Економічна оцінка впливу інновацій на результати діяльності підприємства
- § 4. Оцінка соціального ефекту нововведень. Особливості оцінки ефективності інновацій в охорону довкілля
- § 5. Нематеріальні активи підприємства. Особливості організації патентно-ліцензійної діяльності

Розділ 8. Оцінка економічної ефективності інноваційних проектів

- § 1. Поняття інноваційного проекту
- § 2. Показники ефективності реалізації інноваційних проектів
- § 3. Порівняння варіантів інноваційних проектів
- § 4. Процес відбору інноваційних проектів на підприємстві
- § 5. Критерії вибору найкращого інноваційного проекту

Розділ 9. Управління якістю інноваційної продукції

- § 1. Поняття та показники якості інноваційної продукції
- § 2. Методи оцінки якості інноваційної продукції
- § 3. Методи управління якістю інноваційної продукції
- § 4. Функціонально-вартісний аналіз

Література

1. Законодавство України про працю. Збірник законодавчих і нормативних актів. – К. : Атака, 2010. – 944 с.
2. Богиня Д.П. Основи економіки праці : навч. посіб. / Д.П. Богиня, О.А. Грішнова. – К. : Знання-Прес, 2008. – 313 с.

Дисципліна: Організація виробництва

Розділ 1. Організація виробництва як предмет вивчення

- § 1. Виробництво та виробнича діяльність
- § 2. Сутність організації виробництва
- § 3. Завдання організації виробництва та зміст курсу “ Організація виробництва”
- § 4. Взаємозв’язок дисципліни “Організація виробництва” з іншими навчальними дисциплінами

Розділ 2. Теоретичні основи організації виробництва

- § 1. Теоретичні основи організації
- § 2. Загальні закони організації.
- § 3. Загальні принципи організації
- § 4. Закони і закономірності організації виробничих систем

Розділ 3. Виробничі системи. Підприємство як виробнича система і об’єкт організації

- § 1. Застосування теорії систем до організації виробництва
- § 2. Виробничі системи
- § 3. Сучасні гнучкі автоматизовані виробничі системи
- § 4. Підприємство як виробнича система

Розділ 4. Виробничий процес і організаційні типи виробництва

- § 1. Сутність та структура виробничих процесів
- § 2. Принципи організації виробничих процесів
- § 3. Організаційні типи виробництва

Розділ 5. Організаційне проектування виробничих систем

- § 1. Організаційне проектування та його місце у виробничому циклі

- § 2. Організаційні структури: сутність та особливості
- § 3. Типи організаційних структур управління
- § 4. Проектування організаційних форм управління
- § 5. Показники, що характеризують структуру підприємства

Розділ 6. Організація комплексної технічної підготовки виробництва

- § 1. Зміст та завдання організації технічної підготовки виробництва
- § 2. Організація науково-дослідної підготовки виробництва
- § 3. Організація конструкторської підготовки виробництва
- § 4. Організація технологічної підготовки виробництва
- § 5. Організаційно-планова підготовка виробництва

Розділ 7. Організація трудових процесів і робочих місць

- § 1. Суть, зміст і завдання організації праці (ОП)
- § 2. Організація трудових процесів
- § 3. Організація робочих місць

Розділ 8. Організація нормування праці

- § 1. Поняття нормування праці. Об'єкти нормування праці
- § 2. Затрати робочого часу
- § 3. Норми і нормативи в організації нормування праці
- § 4. Методи нормування та етапи розробки норм часу

Розділ 9. Організація виробничих процесів у просторі. Виробнича структура підприємства

- § 1. Сутність організації виробничих процесів у просторі
- § 2. Виробнича структура підприємства
- § 3. Показники, що характеризують виробничу структуру підприємства

Розділ 10. Організація виробничого процесу в часі

- § 1. Виробничий цикл
- § 2. Розрахунок тривалості виробничого циклу при різних видах руху предметів праці
- § 3. Показники ефективності організації виробничих процесів

Розділ 11. Організація допоміжних виробництв та обслуговуючих господарств

- § 1. Організація обслуговування і ремонту технологічного обладнання
- § 2. Організація енергетичного обслуговування виробництва
- § 3. Організація транспортного господарства
- § 4. Організація складського обслуговування виробництва
- § 5. Організація тарного господарства

Розділ 12. Методи організації виробництва

- § 1. Сутність методів організації виробництва
- § 2. Організація непотокового виробництва
- § 3. Організація потокового виробництва у промисловості
- § 4. Особливості організації потоків у будівництві
- § 5. Розрахунок потоків
- § 6. Економічна ефективність потокового виробництва

Розділ 13. Організація планування виробництва

- § 1. Сутність і задачі планування
- § 2. Організація робіт з планування
- § 3. Методи організації робіт з планування

Розділ 14. Сіткове моделювання виробництва

- § 1. Класифікація організаційно-технологічних моделей
- § 2. Характеристики і елементи сіткової моделі
- § 3. Основні правила побудови сіткових графіків
- § 4. Алгоритм розрахунку сіткових графіків

§ 5. Побудова сіткового графіка в масштабі часу

§ 6. Розв'язання оптимізаційних задач за допомогою сіткових графіків

Розділ 15. Організаційно-виробниче забезпечення якості продукції

§ 1. Загальні поняття про якість продукції, показники якості продукції

§ 2. Види технічного контролю якості

§ 3. Методи оцінки якості продукції.

§ 4. Система забезпечення якості продукції.

Розділ 16. Організація матеріально-технічного постачання та збуту

§ 1. Організація матеріально-технічного постачання

§ 2. Організація збуту

Література

1. Тянь Р.Б. Організація виробництва : навч. посіб. / Р.Б. Тянь, І.В. Багрова. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 248 с.

2. Козик В.В. Організація виробництва : навч. посіб. / В.В. Козик, А.С. Гавриляк. – К. : Знання, 2011. – 222 с

Дисципліна: Стратегія підприємства

Розділ 1. Введення в стратегічний менеджмент

§ 1. Передумови розвитку стратегічного управління в наших умовах

§ 2. Етапи розвитку корпоративного планування

§ 3. Сутність стратегічного менеджменту

Розділ 2. Основні складові стратегічного менеджменту

§ 1. Поняття стратегічної одиниці бізнесу і портфелю підприємства

§ 2. Типи стратегій

§ 3. Основні етапи стратегічного менеджменту

§ 4. Місія і цілі підприємства

Розділ 3. Аналіз стратегічних факторів зовнішнього середовища

§ 1. Основні складові і типи зовнішнього середовища

§ 2. Аналіз галузі

§ 3. Стратегічні групи конкурентів

§ 4. Аналіз споживачів

Розділ 4. Управлінський аналіз

§ 1. Цілі, принципи і методи управлінського аналізу

§ 2. Визначення стратегічних ресурсів і сфер діяльності підприємства

§ 3. Можливі підходи до визначення структури управлінського аналізу

§ 4. Проблеми управлінського аналізу, його місце в розробці стратегії підприємства

Розділ 5. Портфельний аналіз

§ 1. Призначення і основні етапи портфельного аналізу

§ 2. Матриця Бостонської консультаційної групи

§ 3. Матриця МакКінсей – Дженерал Електрик

§ 4. Матриця Ансоффа і трьохмірна схема Абеля

§ 5. Діловий комплексний аналіз (база даних PIMS)

Розділ 6. Конкурентні переваги

§ 1. Визначення конкурентних переваг підприємства

§ 2. Основні методи досягнення конкурентних переваг: Конкурентні переваги на основі низьких витрат; Стратегія диференціації; Стратегія фокусування, першопрохідника і синергізму

§ 3. Бізнес – план, як форма представлення ділової стратегії підприємства

Розділ 7. Стратегія диверсифікації діяльності підприємства

§ 1. Цілі і мотиви диверсифікації

§ 2. Інтеграція і диверсифікація

§ 3. Основні форми об'єднань підприємств

§ 4. Управління диверсифікованими підприємствами

§ 5. Вигоди і втрати диверсифікації

Розділ 8. Стратегічні альтернативи і умови реалізації стратегії

§ 1. Визначення стратегічних альтернатив

§ 2. Можливі критерії вибору стратегічних альтернатив

§ 3. Умови реалізації стратегії: Структура і система управління; Культура і персонал підприємства

§ 4. Планування реалізації стратегії

Розділ 9. Напрями розвитку і перспективи використання ідей стратегічного менеджменту

§ 1. Нові підходи до формування конкурентних переваг та змагання у формуванні компетенції

§ 2. Принципи управління змінами

§ 3. Моделі організаційних змін

§ 4. Інноваційне управління персоналом підприємства

Література

1. Афанасьєв М.В. Стратегія підприємства : навч.-метод. посіб. / М.В. Афанасьєв, Г.О. Селєзньова. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2007. – 272 с.
2. Кіндрацька Г.І. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. / Г.І. Кіндрацька. – К. : Знання, 2006. – 366 с.
3. Міщенко Ф.П. Стратегічне управління : навч. посіб. / Ф.П. Міщенко. – К : Центр навч. л-ри, 2004. – 336 с.